

Антипенко Надія Василівна

д.е.н, професор,

професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування,

Петрова Анастасія Максимівна

Національний авіаційний університет

СУТНІСТЬ ТА КЛЮЧОВІ ВІДМІННОСТІ ПОНЯТЬ FINTECH, REGTECH ТА SUPTECH

Анотація. Розглядається сукупність технологій, що спрямовані на ефективну оптимізацію комплаєнсу банку, що являє собою систему контролю за дотримання нормативних вимог. Досліджено передумови виникнення таких понять, як FinTech, RegTech та SupTech. Висвітлюється сутність зазначених категорій, які переваги вони надають і які ключові відмінності існують між ними.

A set of technologies aimed at effective optimization of bank compliance, which is a system of control over compliance with regulatory requirements. The preconditions for the emergence of such concepts as FinTech, RegTech and SupTech are studied. The essence of these categories, what advantages they provide and what key differences exist between them are highlighted.

Ключові слова: Fintech, regtech, suptech, банківська система, криптовалюта, банківські регулятори.

Keywords: Fintech, regtech, suptech, banking system, cryptocurrency, banking regulators.

В сучасних умовах високої та жорсткої конкуренції потреба у інноваціях та технологіях, які б могли полегшити роботу підприємств та організацій, зростає ніколи. Ринок та його запити постійно деформуються, тому вимоги до рівня мобільності й ефективності роботи установ рухаються в безперервному напрямку зростання. Проте, цього і варто було чекати, оскільки для забезпечення стабільності і підвищення показників результативності у теперішніх реаліях, не вистачає застосування лише традиційних методів ведення операцій. Саме освоєння та активне впровадження прийомів інтенсивного характеру, які спрямовані на трансформацію уже усталених принципів та надання їм нового дихання, зможуть просунути будь-яку галузь на зовсім інший рівень. Наявність в своєму арсеналі даних категорій надасть більш широкі можливості для їх користувачів і поставить у вигоду та пріоритетне положення серед тих, хто відмовиться чи побоїться впровадження чогось нового.

Зауважимо, що на фоні суцільних динамічних змін, які відбуваються у суспільстві та сферах, де воно функціонує, еволюція галузі фінансів продовжує безупинно рухатись відповідно до вимог сьогодення. Паралельно з цим виникають такі поняття, як FinTech, RegTech та SupTech. Що вони собою являють, які переваги надають і які ключові відмінності існують між ними, можна дізнатися, розібравшись в сутності даних категорій.

Якщо проаналізувати деякі аспекти нашого життя, то неважко помітити, як ми поступово рухаємось у сторону цифровізації здійснення багатьох фінансових операцій та послуг; яскравими ілюстраціями цього можуть стати стрімкий розвиток

онлайн-банкінгу, яким охоче користуються як фізичні особи, так і підприємства, залучення безконтактних розрахунків у повсякдення та цілеспрямоване інвестування у криптовалюти, які з кожним днем набирають все нових обертів поширення. Що можна говорити, якщо на сучасному етапі вже складно уявити молодь без користування такими сервісами, як мобільні додатки та програми, що значно полегшують процес проведення платежів і переказів. Якщо, проаналізувати та узагальнити сукупність наявних фактів, то доцільно підкреслити, що FinTech – це явище, що характеризує технології, які забезпечують більш високий ступінь доступності фінансових послуг для їх споживачів. В даних умовах створюються безпрограшні умови для обох сторін: для споживачів – це зменшення витрат часу на отримання водночас якісніших послуг з даної сфери; для надавачів ж – скорочення витрат на ресурси із збільшенням продажу цих послуг.

RegTech або ж регуляторні технології – це сукупність технологій, що спрямовані на ефективну оптимізацію комплаєнсу банку, який представляє собою систему контролю за дотримання нормативних вимог.

Поступово RegTech інструменти банків переходять в бік регуляторів. Демонстрацією рішень глобального охоплення може слугувати платформа, що здійснює стандартизацію звітності одночасно на стороні банку і регулятора Abacus від консалтингу BearingPoint підтверджує, що бажання спрощення регуляторної звітності і максимізації її корисності, може вплинути на перетворення таких програм із банківських у двосторонні. Іншими словами, те, що було сформоване з метою спрощення процесу надання звітності банку, одержує інтерфейс саме на стороні регулятора, який отримує паралельно і верифіковані дані, і достатньо потужні інструменти, призначені для організації аналізу та консолідації.

Прикладом успішної реалізації RegTech є така платформа як AuRep, що об'єднала 90% австрійських банків. Основний механізм полягає в тому, що існує спільний інтерфейс звітності, як для банків, так і для регулятора, який накопичує саме дані, а не якісь чисельні таблиці.

Надзвичайно зручним у застосуванні регуляторних технологій є метод data-centric (що означає, той, у центрі якого дані), що є протилежним за суттю до template-based reporting method, який базується на таблицях і шаблонах, які куди важче обробляти. Сукупність усіх даних повинна пройти етапи контролю і верифікації, після чого накопичуються у basic cube (базовому кубі), який можна рухати у різних проекціях. Дана платформа має таку низку плюсів, як: майже вся система підпорядковується одному стандарту звітності, проведення контролю за входною інформацією та наявність можливості визначення під час діалогу з регулятором спільного стандарту для фінансової інформації. Головними перевагами даних систем є: забезпечення оптимальної швидкості та якості, чистоти і зменшення витрат, направлених на звітування банками та обробку звітів регулятором.

Щодо України, то даний підхід, data-centric, запровадив НБУ ще в 1999 року. Це дає підстави зрозуміти те, що і у вітчизняному фінансовому регуляторі вже застосовуються ініціативи, які відносяться до SupTech/RegTech.

Запровадження та поширення SupTech (наглядових технологій) висуває вимоги для регуляторів та відповідних органів фінансового ринку щодо пристосування власних прийомів та оцінки ризиків, у зв'язку з нестабільним рівнем зрозумілості та контрольованості нових продуктів.

Якщо говорити про сутність такого явища, як SupTech,, то його можна визначити, як сукупність технологій, що реалізуються регуляторами ринків та відповідними наглядовими органами, з метою виконання власних завдань та задач адміністративного напрямку.

Перше, з чим асоціюється використання наглядових технологій – це Business intelligence рішення. Однак це не межа: мінімізація випадків шахрайства завдяки переходу певних реєстрів і процесів на технології саме розподіленого реєстру. Найпопулярнішою технологією в даному напрямку є, всім відомий, блокчейн.

Розглянемо приклад досягнення успіху даної сфери, а саме, формування мексиканської спеціальної системи банківського звітування щодо операцій, які супроводжуються фінансовим моніторингом. Наведений проєкт був втілений у життя лише за 14 місяців, проте, він сутнісно скоротив витрати людських та часових ресурсів, задля отримання та обробки звітності про підозрілі операції. Внаслідок реалізації цього, звітність можна подати не за 1,5 днів, а вже за 0,01 секунди, процес ідентифікації операцій осіб, яким більше 80 років, неповнолітніх та компаній, яким менше 3 років зменшилась з одного тижня до трьох хвилин, також кількість визначених порушень, що містилися в звітності, збільшилися з 45 до 57 випадків.

Зауважимо також, що в Україні наприкінці 2018 року НБУ було розпочато проєкт із впровадження наглядових технологій і реалізації його пілотної частини. Наступним кроком повинно стати формування відповідної стратегії використання технологій у сфері нагляду та регулюванні.

Отже, проаналізувавши наведені вище дані, можна зробити висновок, що комплексне та ефективне застосування фінансових, регуляторних та наглядових технологій, дозволяє полегшити виконання процесів, тим самим відкриваючи безліч нових можливостей та переваг для установ різного роду діяльності.

Використані джерела:

1. SupTech, RegTech та FinTech – що це таке і у чому різниця: пояснює експерт НБУ. URL: <https://ain.ua/2019/05/17/suptech-regtech-ta-fintech/> (Дата звернення 17.05.2019).